

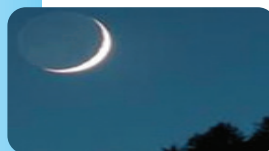
סדר מועד | מסכת ראש השנה כ"ב"ח | שבת פרשת תולדות | כ"ה חשוון ב' כסלו תשפ"ב (31 אוקטובר - 6 נובמבר 2021)
Seder Moed | Masechet Rosh Hashanah 22-28 | Shabbat Parashat Toldot | 25 Cheshvan - 2 Kislev (Oct. 31-Nov. 6)

Daf 22: WHO IS AUTHORIZED TO TESTIFY ABOUT [THE ARRIVAL OF] THE NEW MOON?

דף כ"ב: מי יכול להעיד על ה"מולד"?

The Talmud recounts that many years ago, any Jew who appeared before the *Sanhedrin* (High Court) and declared "I saw the new *molad* (the precise moment of the 'birth' of the new moon)" had their testimony accepted. However, later on, the *chachamim* amended their ruling to no longer accept every testimony. Rather, only testimony provided by a person known to be trustworthy and qualified was accepted. Why did the *chachamim* enact this change? Because in that era there were wicked people called "Boethusians." The Boethusians were known to pay two people to appear before the *Sanhedrin* and lie that they had seen the rebirth of the moon. This deception could lead the court to mistakenly declare "today is *Rosh Chodesh* (the new month)," even though no new moon had actually occurred.

Was the Boethusian deception successful? *Barukh HaShem*, no! How was the scam discovered? One of the witnesses they hired was a good and upstanding Jew who hinted to the *Sanhedrin* that he was by no means testifying he had seen the "*molad*," but that he was paid money to deceive them. From that time onward, the *chachamim* ruled that testimony regarding sighting of the *molad* would only be accepted from a person known to be reliable.

לפני שנים רבות מאד, כל יהודי שבא לפני הסנהדרין והעיד: "ראיתי את המולד החדש", קבלו את דבריו. אבל, אחר כך תקנו חכמים שלא לקבל עדות, רק מאדם שיודעים שהוא נאמן. מדוע תקנו כך? מפני שבאותה תקופה היו אנשים רשעים שנקראו "ביתוסים". הביתוסים שלמו כסף לשני אנשים שילכו לפני הסנהדרין וישקרו להם שראו את מולד הלבנה, וכך בית דין יכריז בטעות "היום ראש חדש", אפילו שבאמת לא חל ראש חדש.

איך התגלתה התרמית? התרמית? מפני שאחד העדים שהם שכרו, היה יהודי טוב ונכשר, והוא רמז לסנהדרין שהוא בכלל לא מעיד על "מולד" שהוא ראה, אלא שלמו לו כסף כדי שישקר אותם. מאז תקנו חכמים: לא מקבלים עדות על ראית המולד, רק מאדם שיודעים שהוא נאמן.

Daf 23: TORCHES HERALD THE NEW MONTH

דף כ"ג: המשוואות המבשרות על ראש חדש

We learned about the *molad*, and the fact that the *beit din* sanctifies the new month. However, do you know how Jews everywhere were informed that the new month had occurred? Indeed, once, there were no telephones! The *Mishnah* relates how agents of the court would ascend *Har Hazaytim* (Mount of Olives) at night and kindle "*masu'ot*" — large torches. The people who held the *masu'ot* would wave them, forward and backward, upward and downward, until someone was seen standing on the far hill, also waving a *masu'ah*. Then, it was understood that the message had been received that *Rosh Chodesh* began that day.

They would wave *masu'ot* in that manner, from mountaintop to mountaintop, until the Jews who lived in *Bavel* (Babylonia) also knew *Rosh Chodesh* had arrived that day, and each person lit a *masu'ah* on the roof of their home. The *Mishnah* reports that they lit so many *masu'ot* that *Bavel* looked like one big bonfire. Once, several evil people kindled *masu'ot* on *Har Hazaytim*, even though it was not *Rosh Chodesh*, with the intent to mislead the Jews. They were indeed successful and caused a significant error to be made within *Am Yisrael*. Since that incident, the sages of Israel decided that special emissaries designated by *beit din* would set out to every location where Jews resided to inform them that *Rosh Chodesh* had been declared.

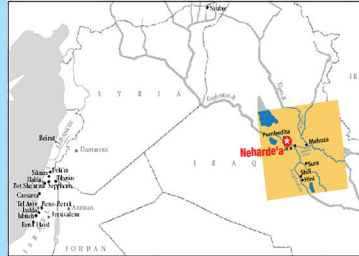
ביצע ידעו כל היהודים בכל המקומות שחל ראש חדש? המשנה מספרת, שבבליה היו עולים להר הזיתים ומדליקים בו "משוואות" – לפידים גדולים. האדם שהחזיק במשוואות, היה מניף אותם קדימה, אחורה, למעלה ולמטה, עד שראה שמישהו עומד בקר מרחוק וגם הוא מניף משוואה, הוא הבין שראו אותו והבינו שהיום ראש חדש.

כך היו מניפים משוואות מהר להר, עד שגם היהודים שהתגוררו בבבל ידעו שהיום ראש חדש וכל אחד הדליק משוואה על גג ביתו. המשנה מספרת, שהדליקו משוואות רבות כל כך, עד שכל בבל נראתה כמדורה אחת גדולה. פעם אחת, היו רשעים שהדליקו משוואות בהר הזיתים, אפילו שלא היה ראש חדש, כדי להטעות את היהודים, ונאמת הם גרמו לטעות גדולה בקרב עם ישראל ומאז החליטו חכמי ישראל, ששליחים מיוחדים מטעם בית הדין יצאו לכל המקומות שבהם מתגוררים יהודים ויודיעו להם שהכריזו על ראש חדש.

Daf 24: WHERE DID RAV AND SHMUEL PRAY?

The *Gemara* relates that the righteous *amoraim*, Rav and Shmuel, prayed in the ancient synagogue in the city of Neharde'a. This synagogue contained a most unusual thing — a statue. Indeed, inside the synagogue there was a statue of the king. How was it permissible to leave a statue in the synagogue? Because many people were congregated in the synagogue, and no one would suspect that a large group of Jews had idolatrous intentions. People would understand that it was merely a decorative monument of the king, and not an expression of *avodah zarah* (idolatry).

This synagogue also had a very special name: “*Shaf v'Yatev*.” Why was the synagogue given this name? Before the destruction of the First *Beit HaMikdash*, Nevuchadnezzar, King of *Bavel* (Babylonia), exiled Yehoyachin, king of Judah, to Bavel, along with a majority of the *talmidei chachamim* (Torah scholars) and several *nevi'im* (prophets). According to legend, before setting out to exile, they took with them Jerusalem stones and dirt from the *Beit HaMikdash*. When they arrived in Bavel, they used the dirt and stones to construct a synagogue in the city of Neharde'a. For this reason, the synagogue was named “*Shaf v'Yatev*” — “*Shaf*” (moved) “*v'Yatev*” (and settled). In other words, after the destruction of the *Beit HaMikdash* the *Shechinah* (Divine Presence) was uprooted, travelled from Jerusalem, and re-settled in Babylonia in this *Shaf v'Yatev* synagogue.

דף כ"ד: היכן התפללו רב ושמואל?

האמוראים רב ושמואל, התפללו בבית הכנסת העתיק בעיר נהרדעא. בתוך בית הכנסת היה פסל בצורה של המלך. איך מתר להשאיר פסל בבית הכנסת? מפני שבבית הכנסת יש אנשים רבים, ואיש לא יחשד, שיהודים רבים החליטו להעמיד פסל לעבודה זרה, ויבינו שזו רק צורה של המלך (אנדרטה), לא עבודה זרה.

לְבֵית הַכְּנֶסֶת הַזֶּה גַּם הָיָה שֵׁם מִיחָד מֵאֵד. שְׁמוֹ הָיָה "שָׁף וַיָּתִיב". מִדּוּעַ הוּא כֵּן? לִפְנֵי חֲרָבֹן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ רִאשׁוֹן, הִגְלָה נְבוּכַדְנֶצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל אֶת יְכֹנְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה לְבָבֶל, וַיַּחַד עִמּוֹ גִּלּוֹ רַב תַּלְמִידֵי הַחֲכָמִים וְנְבִיאִים אֲחֵדִים. לִפְנֵי שִׁצְאוֹ לַגְלוּת, הֵם לָקְחוּ אִתָּם

אֲבָנִים וְעֵפֶר מִבֵּית הַמִּקְדָּשׁ וּבִהְיָעָם לְבָבֶל, הִשְׁתַּמְשׁוּ בְּעֵפֶר וּבְאֲבָנִים הַלָּלוּ בְּדֵי לְבוֹנוֹת בֵּית כְּנֶסֶת בְּעִיר נְהַרְדַּעָא.

לְכֹן כְּנוּהוּ "שָׁף וַיָּתִיב". "שָׁף" – נָסַע (מָשָׁה). "וַיָּתִיב" – יָשַׁב. כְּלוּמַר, אַחֲרֵי חֲרָבֹן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, הִשְׁכִּינָה נִסְעָה, זֶה מִירוּשָׁלַיִם, וְהִתְיַשְּׁבָה בְּבֵית כְּנֶסֶת זֶה.

Daf 25: MIDDOT V'DEREKH ERETZ: THE DANGER OF JEWISH DISUNITY

One day, two *eidim* (witnesses) approached the *Sanhedrin* and said: “We saw the new moon last night!” Rabban Gamliel, head of the *Sanhedrin*, stood and declared: “Today is *Rosh Chodesh Tishrei*.” However, Rabbi Yehoshua said: “Those men are *eidei sheker* (false witnesses) and Rabban Gamliel has sanctified the new moon in error.”

Rabban Gamliel feared that this difference of opinion would lead to a *machloket* (dispute) within *Am Yisrael*. Some would say, “Today is *Rosh Chodesh Tishrei*” and others would say, “Not so! It is not yet *Rosh Chodesh*.” What will be? Will every individual celebrate *Rosh HaShanah* when he or she chooses? Upon hearing that Rabbi Yehoshua had challenged his ruling, Rabban Gamliel sent him a message: “I decree that you must appear before me with money in your wallet on the day that *Yom Kippur* occurs according to your calculation!” Rabban Gamliel’s order to Rabbi Yehoshua would serve as a sign that Rabbi Yehoshua had, in fact, conceded and accepted the correctness of Rabban Gamliel’s calendrical determinations.

Rabbi Yehoshua heard the words of the *Nasi* and did what Rabban Gamliel requested. When he saw Rabbi Yehoshua, Rabban Gamliel stood up and kissed his head and said to Rabbi Yehoshua: “Come in peace, my teacher, and my student. You are my teacher, because you possess great wisdom, and you are my student, as you obediently accepted my ruling despite your initial disagreement.”

דף כ"ה: מידות ודרך ארץ: סכנת מחלוקת בעם ישראל

יום אחד הגיעו שני עדים ואמרו לחברי הסנהדרין: “ראינו אמש את הירח.” עמד רבן גמליאל, שהיה ראש הסנהדרין, והכריז: “היום ראש חודש תשרי.” אבל רבי יהושע אמר: “העדים הללו שקרנים, ורבן גמליאל קידש את החודש בטעות.”

רְבִן גַּמְלִיאֵל חָשַׁשׁ, שְׂעוּד מַעַט תִּהְיֶה מַחְלֻקַּת בְּעַם יִשְׂרָאֵל. חֵלֶק יִגִּידוּ “הַיּוֹם רֹאשׁ חֹדֶשׁ תִּשְׁרִי”, חֵלֶק יֹאמְרוּ, “לֹא נִכּוֹן, עוֹד לֹא הָיָה רֹאשׁ חֹדֶשׁ” וּמָה יִהְיֶה? כָּל אֶחָד יַעֲשֶׂה רֹאשׁ הַשָּׁנָה מְתִי שֶׁהוּא רוֹצֵה? מִיָּד צוּה רְבִן גַּמְלִיאֵל עַל רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, “אֲנִי מְצוּה עֲלֶיךָ לְבֹא אֵלַי עִם אֲרֹנְךָ הַכֶּסֶף שֶׁלָּךְ, בְּאוֹתוֹ יוֹם שֶׁלִּפִּי הַחֲשׁוֹבֹן שֶׁלָּךְ חַל יוֹם הַכַּפּוּרִים!”

שָׁמַע רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ לְדַבְּרֵי הַנָּשִׂיא רְבִן גַּמְלִיאֵל וַעֲשֶׂה כֵן, וּרְבִן גַּמְלִיאֵל נִשְׁקָו בְּרִאשׁוֹ וְאָמַר לוֹ: “בֹּא בְּשָׁלוֹם רַבִּי וְתַלְמִידִי.” “רַבִּי” – מִפְּנֵי שֶׁהָיָה גָדוֹל בְּחֻמְקָה, וְ“תַלְמִידִי” – מִפְּנֵי שֶׁהִתְנַהֵּג כְּתַלְמִיד שֶׁצִּיֵּת לְדַבְּרֵי רְבִן גַּמְלִיאֵל.

Daf 26: WHY DO WE NOT SOUND AN OX HORN ON ROSH HASHANAH?

On *Yom Kippur*, the *Kohen Gadol* stood in the most sacred place in the *Beit HaMikdash* and performed the day's special Temple service. As we learned in *Masechet Yoma*, the *Kohen Gadol* served in the *Beit HaMikdash* throughout the year wearing eight garments, some of which are fashioned from gold. However, on *Yom Kippur*, when the *Kohen Gadol* entered the *Kodesh HaKodashim* (Holy of Holies), he wore four white garments, none of which contained any gold fibers.

Why did the Torah so command? The *Gemara* explains that the *Kohen Gadol* indeed entered the *Kodesh Hakodashim* in order for God to forgive *Am Yisrael*, and it is an inappropriate time for him to be dressed in gilded garments, which are reminiscent of the *chet Egel HaZahav* (sin of the Golden Calf.) Likewise, on *Rosh HaShanah* there is no sounding of a *shofar* made from the horns of a bull or a cow, so as not to serve as reminder of the *chet Egel HaZahav* (sin of the Golden Calf), given that a calf is the offspring of a bull and cow.

דף כ"ז: למה בראש השנה אין תוקעים בקרן של שור?

ביום הכפורים עומד הכהן הגדול במקום הקדוש ביותר, בבית המקדש, ומקריב את הקרבנות של יום הכפורים. הכהן הגדול עובד בכל השנה בבית המקדש כשהוא לבוש שמונה בגדים, חלק מהם צפויים זהב. אך ביום הכפורים, בשעה שנכנס לקדש הקדשים, הוא לבש ארבעה בגדי לבן, כולל.

מדוע צוה כך התורה? הגמרא

מסבירה, שהכהן הגדול הרי נכנס לעבד

יסלח לעם בקדש הקדשים כדי שהקב"ה

ישלח, ואין ראוי שבאותה שעה יהיה לבוש בגדי

זהב, שמזכירים את חטא עגל הזהב. לכן, גם בראש השנה אין תוקעים בשופר העשוי מקרן של שור או פרה, כדי שלא להזכיר את חטא העגל, שהוא בנם של השור והפרה.

Daf 27: SOUNDING THE SHOFAR AND THE TRUMPET

When the *Beit HaMikdash* stood, three *kohanim* were stationed on *Har HaBayit* (Temple Mount) on *Rosh Hashanah*. The *kohen* in the center held a *shofar* and the two *kohanim* on either side of him held trumpets. When the time came to sound the trumpet, all three *kohanim* would play, but the *kohen* in the center sounded a long blast, while the *kohanim* with the trumpets sounded shorter blasts. Why? Because the essence of the *mitzvah* on *Rosh Hashanah* is to sound the *shofar* and not trumpets.

Why indeed did they sound trumpets? *Chazal* learned this practice from the verse in *Tehillim* (Psalms 98:6): "With trumpets and the sound of the *shofar*, raise your voices before God, the King." The *Gemara* recounts that Rabbi Halafta, who resided in the town of Tzipori, instructed for trumpets to be sounded on *Rosh Hashanah*, imitating what had been customary practice in the *Beit HaMikdash*. However, the *chachamim* said this practice should not be implemented, because trumpet blasts were only sounded in the *Beit HaMikdash*. Why? Because the verse [in *Tehillim*] states: "With trumpets and the sound of the *shofar*, raise your voices before God, the King." Meaning, only before God, the King, in the *Beit HaMikdash*, are trumpets to be sounded.

בזמן שבית המקדש היה קיים, עמדו בראש השנה שלשה כהנים בהר הבית. הכהן האמצעי אחז בשופר ושני הכהנים שלצדיו אחזו בחצוצרות. כשהגיע זמן תקיעת שופר, היו שלשתם תוקעים, אבל הכהן האמצעי שתקע בשופר, האריך לתקע והתקיעה של החצוצרות הייתה קצרה יותר מתקיעת השופר, כי עקר המצוה בראש השנה היא לתקע בשופר ולא בחצוצרות.

מדוע באמת תקעו גם בחצוצרות? תז"ל למדו זאת מן הפסוק בתהלים (פסוק ו') "בחצוצרות וקול שופר, הריעו לפני המלך ה'". רבי חלפתא שהתגורר בעיר צפורה, הורה לתקע בראש השנה גם בחצוצרות כפי שנהגו בבית המקדש, אך חכמים אמרו שאין לעשות כך, כי רק בבית המקדש תוקעים גם בחצוצרות, מפני שבפסוק כתוב: "בחצוצרות וקול שופר, הריעו לפני המלך ה'". רק לפני המלך ה', בבית המקדש - תוקעים בחצוצרות.

Daf 28: HOW IS THE MITZVAH OF SOUNDING THE SHOFAR FULFILLED?

In order to fulfill the mitzvah of shofar, the person sounding the *shofar* must intend for those hearing the blasts to fulfill their obligation. However, if the *shofar* blower thinks to himself: "I have no interest in anyone else fulfilling the *mitzvah* through the sounds of my *shofar*," then the others indeed do not fulfill the *mitzvah*.

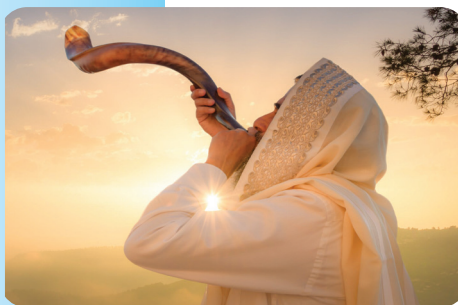
It is necessary to ensure one more thing: A person who hears the sound of the *shofar* must intend to fulfill the *mitzvah*. Indeed, if a person suddenly heard *shofar* blasts on *Rosh Hashanah*, and had not intended to fulfill the *mitzvah*, that person truly did not fulfill his obligation.

Suppose a good and trustworthy Jew thoroughly intended to fulfill the *mitzvah* of *shofar*, but the moment the shofar blasts began he forgot to focus on fulfillment of the *mitzvah*. Did he miss out on his chance to fulfill the *mitzvah*? No! Why? Because that person intentionally went to the synagogue to hear the *shofar*, and therefore, fulfilled the obligation — even if at the precise moment he forgot to focus on the intention to fulfill the *mitzvah*. The fact that a person deliberately went to synagogue to fulfill the mitzvah conveys that person's intention *la'tzeyt yedei chovah* (to fulfill the obligation).

דף כ"ח: איך מקימים מצות תקיעת שופר?

בדי לקים את מצות התורה לשמיע קול שופר בראש השנה, צריך שהתוקע בשופר יתכוון להוציא את השומעים ידי חובתם. אך אם הוא תוקע בשופר וחושב לעצמו, "אינני מעניין שהם יקיימו את המצוה בשופר שלי", הם באמת לא קיימו את המצוה.

מי ששומע את קול השופר, צריך להתכוון לקיים את המצוה. אבל, אם בראש השנה אדם שמע פתאום תקיעת שופר, ולא התכוון לקיים את המצוה, הוא באמת לא יצא ידי חובת המצוה.

ומה לגבי אדם ברגע שהתחילו לתקע בשופר, הוא שכח לחשב שהוא רוצה לקיים את המצוה – האם הוא קיים את המצוה? התשובה היא כן, מפני שהוא הגיע לבית הכנסת כדי לשמיע קול שופר, ולפיכך יצא ידי חובה, אפילו שבאותו רגע שכח להתכוון ליצאת ידי חובה.

D'VAR TORAH: PARASHAT TOLDOT

דבר תורה: פרשת תולדות

The sages relate that when Ya'akov arrived to receive his blessing from Yitzchak, the scent of Gan Eden entered along with him, and for that reason, Yitzchak indeed chose to bless him — "Behold, the fragrance of my son is like the fragrance of the fields that God has blessed."

What is it about the sense of smell that ultimately leads Yitzchak to bless Ya'akov? The sense of smell is a penetrating sense, able to identify a person's inner nature. The prophet Isaiah predicted that in the future the Messiah will judge the peoples of the world by his extraordinary sense of smell. "And he will sense [the truth] through his reverence of God," and not based upon external appearance — "and not by the sight of what his eyes behold will he judge". Special are those people who are not satisfied to evaluate a matter by appearance alone. They succeed to penetrate into the depths of the matter without being confused by external distractions, and judge a person based on the content of that person's inner character.

בשעה שזכנס יעקב לקבל את הברכה מיצחק אומרים חז"ל שריח גן עדן נכנס עמו, ועל כן בחר יצחק לברך דוקא אותו – "ראה ריח בני בריח שדה אשר ברכו ה'".

מה יש בחוש הריח שדוקא הוא זה שמוביל את יצחק לברך את יעקב? חוש הריח הוא החוש שחודר ומזהה את פנימיותו של האדם. פשוטו כדבר הנביא רוצה לתאר את תכונתו המיוחדת של המשיח הוא אומר כי הדרך בה הוא יבחן את האנשים בעולם תהיה על ידי חוש הריח הפנימי – "והריחו ביראת ה'", ולא על פי מבט חיצוני – "ולא למראה עיניו ישפוט". אנשים מיוחדים הם אלו שאינם מסתפקים או מעריכים דברים על פי מראה חיצוני בלבד. הם מצליחים לחדר לתוך עמקו של הדבר מבלי להתבלבל ממסיחים חיצוניים, ושופטים את האדם על פי פנימיותו.